

morfar og mormor

Min Morfar og mormor var Peder Frederik Solberg Andreasen og Frederikke Karoline Kristiansen. De blev født hhv. den 31. juli 1890 i Haldum sogn og den 26. november 1894 i Brabrand sogn.

Morfar var som sagt født i Haldum sogn, nærmere betegnet i et lille bitte hus mellem jernbanen og Lilleåen lige nord for Hinnerup. Det var et husmandssted, som bestod af en enkelt bygning med beboelse i den ene ende og stald i den anden. Mor fortalte altid om, hvor hyggeligt det var, når man om aftenen sad i stuen, som kun var oplyst af en petroleumslampe og man kunne høre køerne inde på den anden side af væggen.

På billedet til venstre ses morfar som helt lille - dvs. i 1891.

Morfars forældre var Ole Marius Andreasen (1864-1954) og Inger Lene Pedersen Solberg (1861-1892). De blev gift i Haldum den 25. september 1887. Året før havde de dog fået datteren Karen Marie (født 3. juni 1886); men hun døde af mæslinger bare to år gammel i 1888.

På billedet til venstre ses Ole Marius Andreasen som soldat ved 2. artilleribataljon i 1884. Det højre billede viser Inger Lene Pedersen Solberg. Som der står er billedet taget af fotografen Hans Kristian Djørup Biltzing. Han var kun aktiv som fotograf i en kort periode omkring 1889-1890, så billedet må være taget på denne tid. Inger Lene Pedersen Solberg døde allerede den 16. februar 1892. På dødsattesten er anført, at hun døde af kræft i livmoderen efter fire måneders sygdom. I dødsannoncen står, at hun havde lidt af tiltagende svaghed i to år.

Dermed var Ole Marius Andreasen alene med sønnen Peder Frederik Solberg Andreasen, der kun var 1½ år gammel og sin svigerfader Peder Frederiksen Solberg, der boede som aftægtsmand i huset. Han var født helt tilbage i 1807, og havde altså den for den tid meget høje alder af 85 år. Det var en meget vanskelig situation. Familien var i forvejen meget fattig, og da Inger Lene blev syg, var det helt håbløst. Det førte til at en gruppe af borgere i Hinnerup startede en indsamling til fordel for familien. Det indbragte 120,- kr. i form af bidrag fra 25 øre til 4 kroner.

De originale indsamlingslister ligger på lokalhistorisk arkiv i Hinnerup.

Kun fire måneder efter Inger Lenes død den 28. juni 1892 blev Ole Marius Andreasen gift med Bodil Marie Pedersen (1863-1947). Det har nok mest været et praktisk arrangement. Ole Marius havde brug for en kone til at passe sønnen og Bodil Marie, som var tæt på 30 år og lettere handikappet med en skæv hofte, havde brug for at blive gift. Billedet til højre viser Bodil Marie Pedersen sidst i 1880'erne.

Men uanset omstændighederne ved ægteskabet kunne de holde guldbryllup i 1942. Billedet herunder er taget ved den lejlighed og viser guldbrudeparret Ole Marius Andreasen og Bodil Marie Pedersen siddende. Bag dem står børn og svigerbørn. Det er længst til venstre sønnen Peder Marius Andreasen. Begge sønner hed altså Peder. Det var nødvendigt, fordi de havde hver sin morfar, som begge hed Peder og de skulle opkaldes efter dem. For at kende forskel på dem, blev Peder Marius altid kaldt Daniel, efter sin morfars far. Efter ham står Mary Olga Andreasen, Viola Jacobsen (gift med Daniel), Frederikke Karoline Kristiansen (mormor), Lene Marie Kirstine Andreasen, Peder Frederik Solberg Andreasen og Niels Marinus Bach Nielsen (gift med Mary).

Billedet til højre viser en krydderihylde, som hang i det lille hus.

Familien var meget fattig og derfor måtte morfar ud at tjene som hyrdedreng, allerede da han var 12 år gammel.

Hinnerup den 30/4 1912

Skomagermester Peder Andersen
Kære til mig under
tegnede i år 1906 hvor
hennille forpligtede at staa
i lære i tre år til 1909
som jeg hermed gjør vittu-
lig at Peder Andersen har
udstaaet sin lære samt har
han arbejdet som Svend
hos mig efter endt lære-
tid. til Dags Dato.
hvorfor jeg anbefaler ham
paa det bedste

Tegner jeg mig med Agtelse
H. Nielsen
Skomager

Efter konfirmationen kom han i lære som skomager. Det var absolut ikke en selvfølge. Det havde nok været mere nærliggende at han var blevet karl på en gård eller daglejer som sin far. Men Bodil Marie Pedersen stammede fra en gård i Vitten. Hun var den ældste af 9 søskende, 7 piger og 2 drenge. En af hendes søstre Birte Marie Pedersen, født 1877 var blevet gift med Christen Nielsen, som havde en skomagerforretning i Hinnerup. Her kom Peder Frederik Solberg Andreasen i lære i 1906. Han var i lære i 3 år og arbejdede derefter som svend i yderligere 3 år.

Den 31. marts 1912 mødte han som soldat ved Ingeniørkompagniet. Her aftjente han sin værnepligt frem til den 16.5.1913.

Tilbage i Hinnerup lærte han mormor at kende, idet hun havde fået plads hos byens slagter. De bliver gift i Årslev, hvor hendes forældre boede den 11. juni 1914; men allerede den 2. september 1914 bliver første barn - Bruno Solberg Andreassen - født. Men der var ikke tid til familieliv, for den 1. august var 1. verdenskrig brudt ud. Derfor blev morfar genindkaldt til sikringsstyrken. Han blev genindkaldt fire gange fra 1.8.1914 - 7.1.1915, 14.1. - 4.4.1916, 20.6. - 4.9.1916 og 3.4. - 7.6. 1917.

Da soldaterne blev hjemsendt fik de mulighed for at købe deres gevær og sabel. Det gjorde morfar. I 1940 blev det imidlertid forordnet, at alle våben skulle afleveres til politiet. Morfar afleverede geværet hos politiet i Hammel; men da han i 1945 ville hente det igen og fremlagde den kvittering, han havde fået, fik han at vide at det var væk. Sabelen skulle egentlig også afleveres; men den valgte han heldigvis at beholde. Den blev gemt under et gulvbrædt oppe på loftet inde i skunken, og der lå den under hele krigen.

På billedet til venstre ses Peder Frederik Solberg Andreasen som soldat med sabelen. Som der står er billedet taget i København. Det var her han gjorde tjeneste, både under den almindelige værnepligt og under genindkaldelserne til sikringsstyrken. I løbet af krigsårene blev sikringsstyrken stadigt mindre, men ingeniørseldaterne blev stadig genindkaldt, idet de var beskæftiget med at udbygge vestvolden omkring København. Det var et stort anlæg med skyttegrave og løbegange, der strakte sig næsten til Roskilde.

Sabelen er en ingeniørsabel M/1866 med greb af messing og skede af læder. Den har en meget bred klinge, fordi den især skulle bruges til at hugge træerødder over, når der blev gravet skyttegrave.

Billedet her viser ingeniørkasernen i København, hvor Peder Frederik Solberg Andreasen var stationeret. I 1956 skiftede den navn til Svanemøllens kaserne.

Min mormor hed som sagt Frederikke Karoline Kristiansen. Hun blev født i Brabrand den 26. november 1894. Hendes forældre var Søren Kristian Kristiansen (1852-1935) og Ane Kirstine Mogensdatter (1852-1928). De blev gift i Helstrup i 1881; men i 1885 flyttede de til Brabrand, hvor han havde fået arbejde på Aarslev Tegværk, og hvor de kom til at bo i teglværkets arbejderboliger i True.

Hun var den yngste af 8 søskende og kom til at hedde Frederikke Karoline, fordi hun skulle opkaldes efter sin storebror Frederik Karl, der var død få dage gammel i 1893.

På billedet herover er næsten hele familien samlet. Yderst til venstre sidder en kvinde med en baby. Det er Nielsine Pedersen, som Ane Kirstine Mogensdatter havde fået i 1875, før hun blev gift med Søren Kristian Kristiansen. Babyen er mormor, som Nielsine bar til dåben den 3. juni 1895. Ved siden af Nielsine sidder forældrene Søren Kristian Kristiansen og Ane Kirstine Mogensdatter. På jorden foran dem sidder fra venstre Jensigne Cicilie (født 1890), Kristine (født 1886) og Rasmus Peter (født 1888). Endelig er der Christian Martin (født 1883) som sidder ved siden af sin far. Der var en søster mere, Else Marie født 1881. Det kunne måske være hende der sidder på jorden som nr. 2 fra højre.

I 1896 eller 1897 flytter familien fra True til Årslev, hvor man lejer sig ind i huset ved dammen, matrikel 22f.

På billedet til højre ses mormor sammen med storesøster Jensigne Cicilie kort tid efter at de er flyttet til Årlev.

Mormor gik derfor i skole i Årlev. På billedet til venstre ses hun sammen med sine klassekammerater. Længst til venstre er det lærer Brandenburg. Frederikke Karoline Kristiansen er den femte pige fra venstre efter læreren. Her gik hun indtil konfirmationen den 18. april 1909.

Efter konfirmationen kommer hun naturligvis ud at tjene. Ved folketællingen den 1.2.1911 er hun tjene-
stepige hos forh. Købmand Søren Peter Sørensen
i Årslev. Men derefter kommer hun til Hinnerup og
får plads hos slagter Andreas Rasmussen. Man
kan undre sig over, hvorfor hun kommer til Hinne-
rup; men det skyldes sikkert, at hendes storesøster
Kristine allerede var blevet gift og boede der.

På billedet til venstre ses mormor sammen med sin
veninde, slagterens datter Asta Rasmussen, som
var et ½ år ældre.

Som sagt blev de gift i Aarslev den 11. juni 1914. På billedet herunder ses mormors brude-
buket og brudehandsker.

Mormor og morfar fik nu bolig i lejligheden over Hinnerups boghandel i huset Storegade 22. Huset findes ikke længere. Til højre for huset var en indkørsel, og lidt tilbage i den var der en mindre bygning, hvor morfar oprettede et skomagerværksted. På siden af boghandelen blev der så opsat et udstillingsskab, hvor han kunne udstille sko, der skulle sælges.

Billedet til højre er et luftfoto fra 1958. Her er boghandleren yderst til højre. På den anden side af Storegade er indkørslen til foderstoffan og på den anden side af foderstoffan løb jernbanen langs skoven. Det gav flere gange anledning til farlige situationer. Når bønderne kom til foderstoffan for at hente varer på deres hestevogne, kunne det ske, at hestene blev forskrækkede for toget og derfor løb løbsk. Når hestespannet så nåede ud til Storegade kunne det ske, at de to heste forsøgte at flygte i hver sin retning. Resultatet var så, at de fortsatte tværs over vejen lige ind i boghandelen. Ruden måtte skiftes flere gange og i murværket var der spor af hestenes tænder.

Her har vi til venstre mormor og til højre morfar begge med den ældste søn Bruno.

Med tiden blev det til fire børn. Efter Bruno fulgte Dagny født 17. december 1920, Asger født 16. juli 1922 og Vita født 26. april 1928. Dermed var det ved at være trangt i den lille lejlighed. Men i 1927 købte de en grund af mejeriejer P. Sloth. Denne ejede et område øst for Storgade, der nu blev udstykket og solgt.

I 1942 byggede de hus på grunden med adressen Storegade 18. Huset var i tre plan og stueetagen var inddelt i fire rum. Ud mod Storegade var der stue og forretning. Ud mod haven var der skomagerværksted og køkken. Bag køkkenet var en lille baggang med trappe op til loftet, hvor der var soveværelse og et værelse mere.

Morfar døde den 14. februar 1956. Mormor blev boende i huset indtil 1979. Så flyttede hun over til os i Farre. Her boede hun, indtil hun kom på plejehjemmet Skaghøj i Hammel, hvor hun boede de sidste år inden hun døde den 30. maj 1986.

På billedet til venstre er det mig sammen med mormor og morfar. Det må være fra sommeren 1955. Til højre er jeg i gang med at reparere sko i skomagerværkstedet. Det er taget efter morfars død; men jeg havde jo set, hvordan han gjorde.

Sall Data